

כתב וזהות

חגי משגב

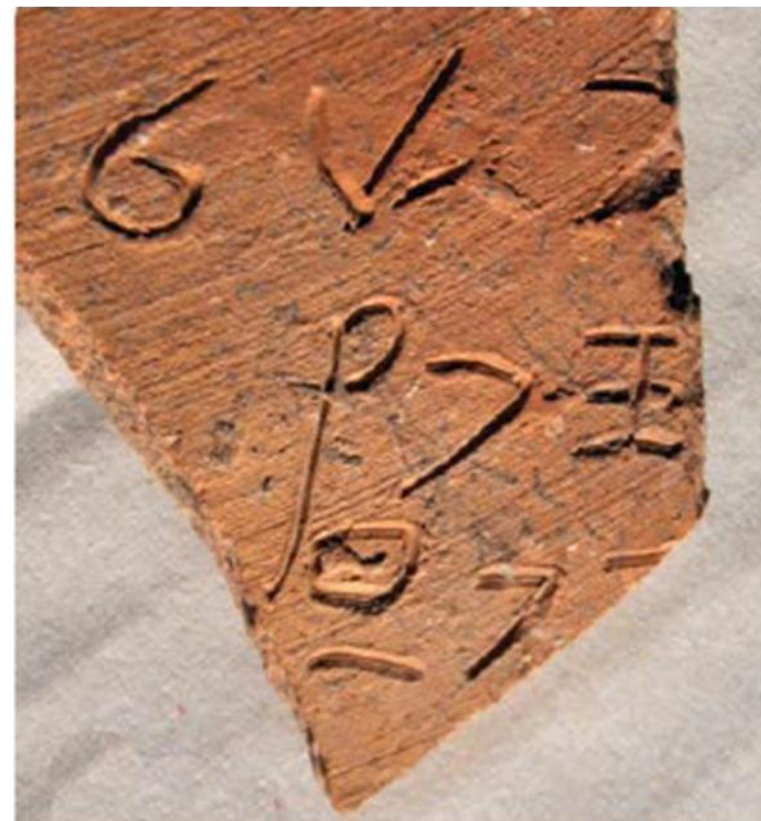

Fig. 5. Lachish bowl fragment (from Sass 1988: fig. 164).

Fig. 8. Gezer sherd (from Sass 1988: fig. 145).

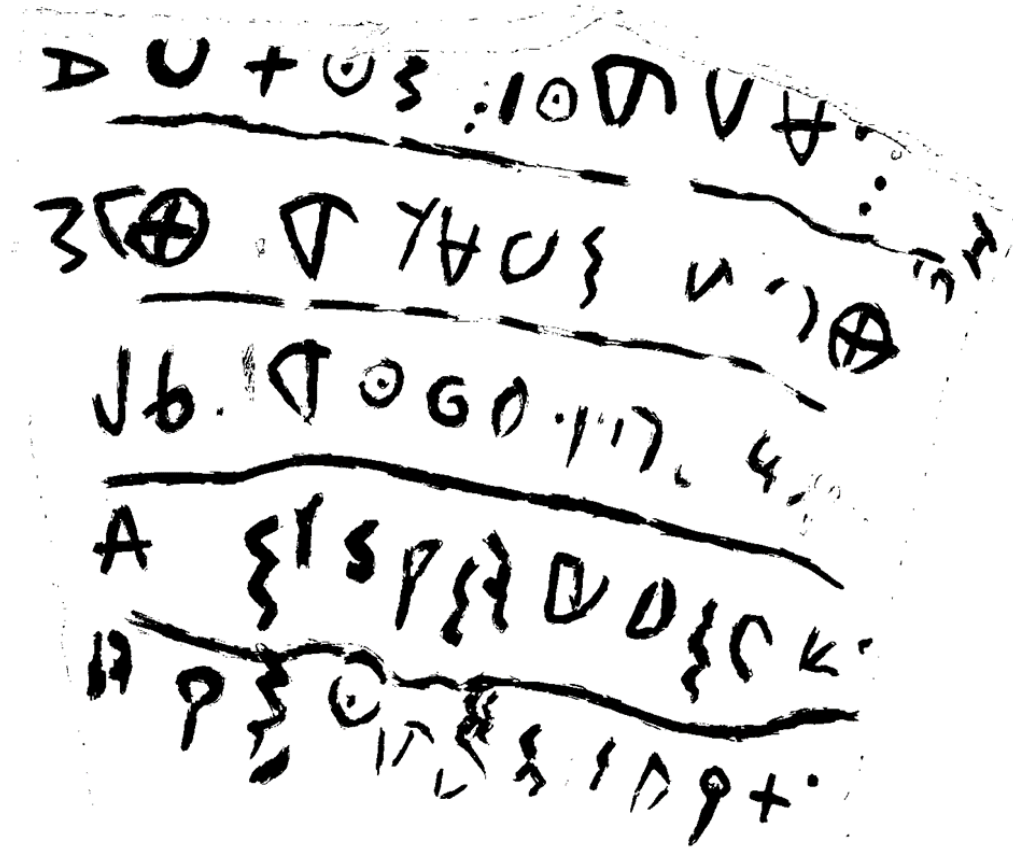

Fig. 17. Ophel pithos sherd (from Mazar, Ben-Shlomo, and Ahituv 2013: 41).

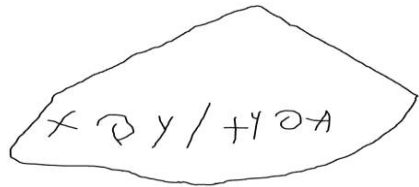

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

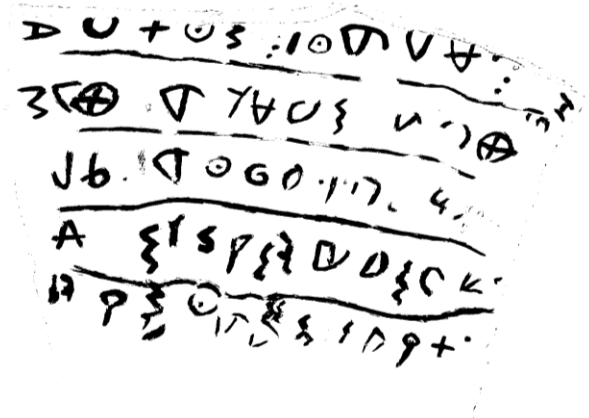
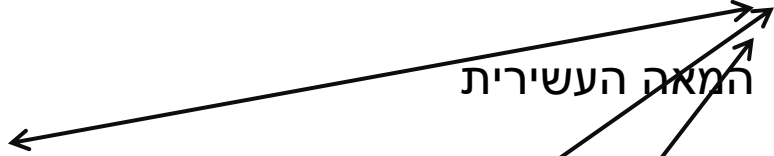
Handwritten text in a cursive script, likely a transcription of an ancient document. The text is arranged in approximately 23 horizontal lines, with a vertical column of numbers on the right side. The script is dense and difficult to decipher, but it appears to be a form of shorthand or a specific dialect of an ancient language. The text is written on a light-colored background, possibly a piece of paper or parchment.

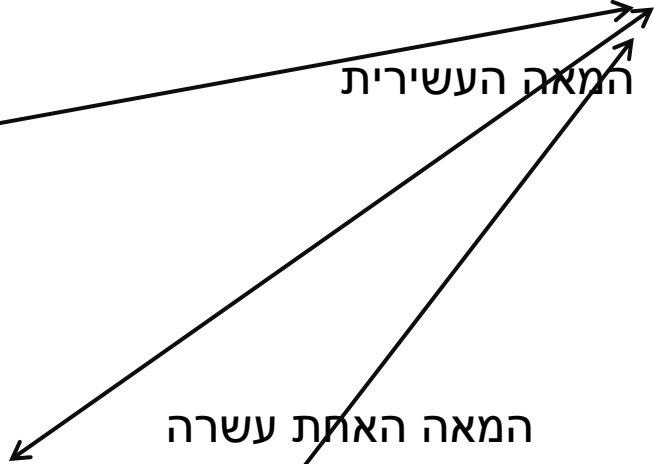

המאה התשיעית

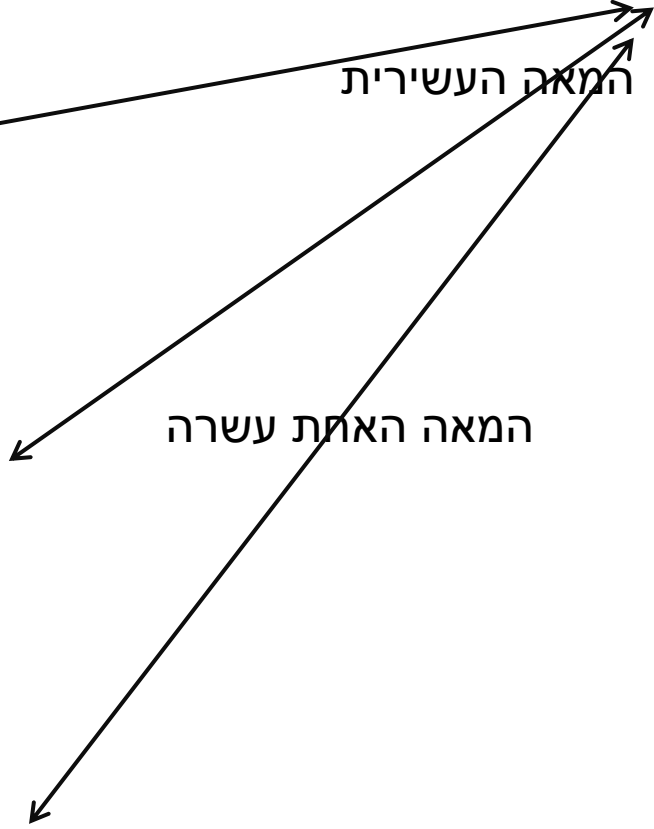
המאה העשירית

המאה האחת עשרה

המאה השתים עשרה

המאה השלש-עשרה

←

←

←

←

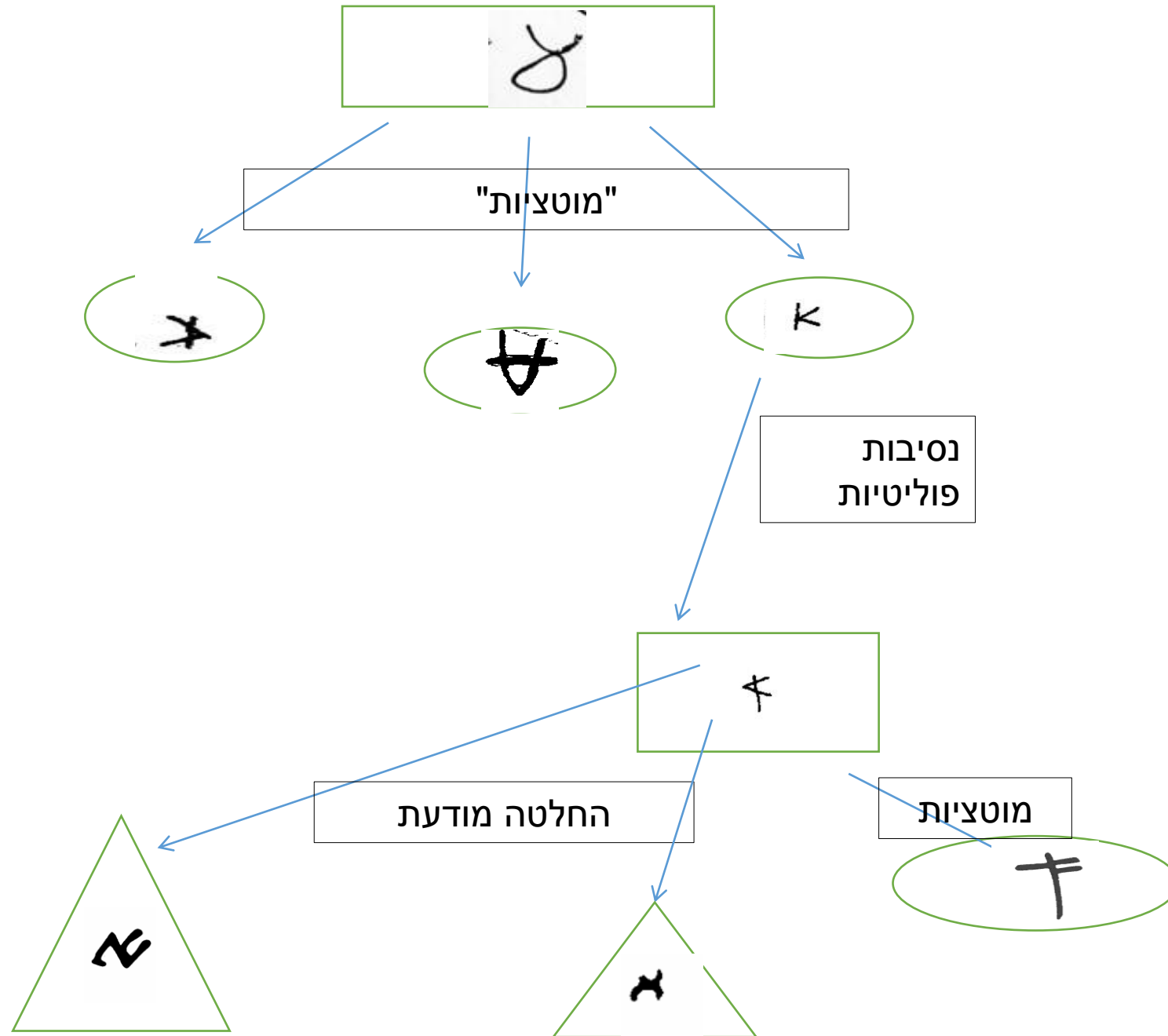
←

←

←

←

Kh.
Qeiyafa

+ 3 P P 5 0 1 7 5 { 6 K } 0 0 7 V 0 A

'Izbet Tzarta

+ 3 P P T 0 4 { 0 Y F 0 0 E 0 1 0 0

Southern
arrowheads

+ 4 4 0 0 0 0 I 0 0 0 0 K X

X W A A T K > 0 0 2 2 3 4 5 2 2 0 I 0 3 0 7 0 0 K

Northern
arrowheads

4 4 0 0 5 5 5 6 4 2 2 I 0 0 0 K

Tel
Fekheriyeh

X W A 0 Y > 0 7 4 { 7 Y 2 0 0 I I Y 0 0 1 0 0

Ahiram
Sarcophagos

X W A > 0 7 5 5 6 4 2 0 0 I I Y 0 0 1 0 K

Gezer
calendar

X W A 0 4 7 0 7 5 5 6 7 4 2 0 0 I I Y * 0 0 1 0 0

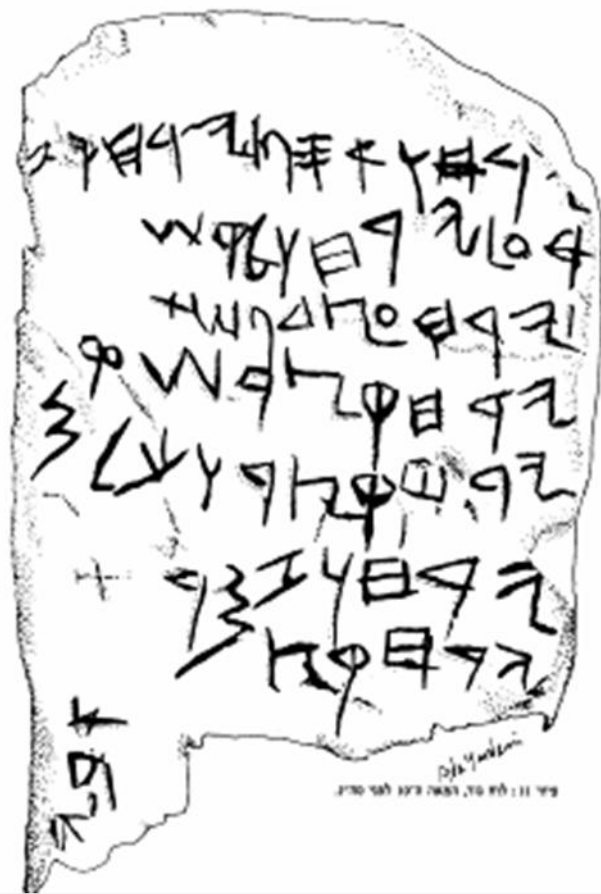

K I O J L M N O P Q R S T U V W X Y Z
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

ארנ זפעל [א] תבעל בנאחרמ מלכגבל לאחרמ אבה כשתה
 בעלמ
 ואל מלכ במלכמ וסכנ בס <כ> נמ ותמא מחנת עלי גבל ויגל
 ארנ זנ תחתספ חטר
 משפטה תהתפכ כסא מלכה ונחת תברח על גבל והא ימח
 ספרה לפפשבל

החלטה פוליטית
מינהלית

ירחואספ | ירחוז
רע | ירחולקש
ירחועצדפשת
ירחקצרשערמ
ירחקצרוכל
ירחוזמר
ירחקצ

אבי

Y	ƒ	△	1	g	†
l	y	z	⊖	H	H
h	7	o	ƒ	γ	γ
	x	w	q	φ	

Y	△	g	†
l	y	z	H
h	7	o	γ
	x	w	φ

התפתחות
פנימית

Y	ƒ	q	7	g	†
l	y	z	⊖	H	H
h	7	o	ƒ	γ	γ
	x	w	q	φ	

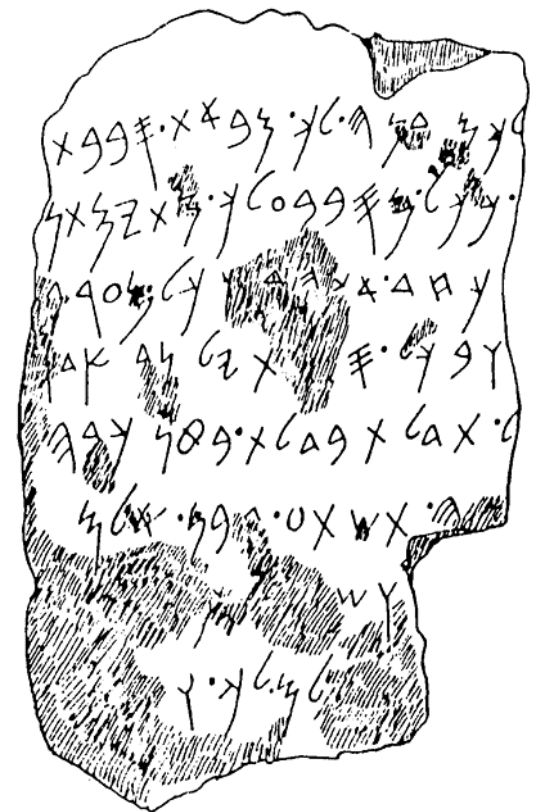
Y	ƒ	△	7	g	†
l	y	z	⊖	H	H
h	7	o	ƒ	γ	γ
	x	w	q	φ	

**מעבד עמנדב מלכ בנעמנ
בנ הצלאל מלכ בנעמנ
בנ עמנדב מלכ בנעמנ
הכרמ. והגנת. והאתחר
ואשחת
יגל וישמח
ביומת רבמ ושנת
רחקת**

השפעה פוליטית

[לכם. בנה. לך. מבאת. סבבת]
[ככל. מסבב. לך. מתימתנ]
[כחד. אכחדמוכל. מערב]
[ובכל. סדרתילננ צדק]
[ל. תדלת. בדלת. בטנכרה]
[נה. תשתע. בבנ. אלמ]
[וש] [ה. ונ]
[שלמ. לך. וש]

החלטה פוליטית
מינהלית

אצוני ישיבה אלוך אשתי ופניך כפיוץ פניני
לא עשה לך אלהים אלהים אחרים ואלהים לך כול
על תביעה אשר באניו נבטו ואלו כפיך נבטו
ותהו ופנני בנתת אורן לאלהיך ואלהיך אל
הבטתם בי אשר יהיה אלהיך אלומה נקי עין
אפסתי ללבתי שלשתי ושלשתי לטמא תעשה
ותנה לאלתיך אלהיך ולאלתיך ואלהיך לאלהיך
ען טיהר ואלתיך לאלהיך ען טיהר ואלהיך לאלהיך
יטהר ואלהיך לאלהיך ואלהיך לאלהיך ואלהיך
שמת עיניך ואלתיך ואלתיך ואלתיך ואלתיך
עפתי לאלתיך ואלתיך לאלתיך ואלתיך לאלתיך
עפתי לאלתיך ואלתיך לאלתיך ואלתיך לאלתיך
וגרן אשר באניו נבטו ואלו כפיך נבטו
אלה השנים נבטו ואלתיך ואלתיך ואלתיך
אלה השנים נבטו ואלתיך ואלתיך ואלתיך
אשר נבטו ואלתיך ואלתיך ואלתיך
ואלתיך ואלתיך ואלתיך ואלתיך
ואלתיך ואלתיך ואלתיך ואלתיך
ואלתיך ואלתיך ואלתיך ואלתיך
ואלתיך ואלתיך ואלתיך ואלתיך
ואלתיך ואלתיך ואלתיך ואלתיך

ינה אתו
ואשר
נתון
על חיריה
יגד את
אלו
נבטו

זנה אתרא

זי עבד

נתירו

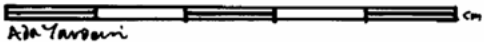
על חיוהי

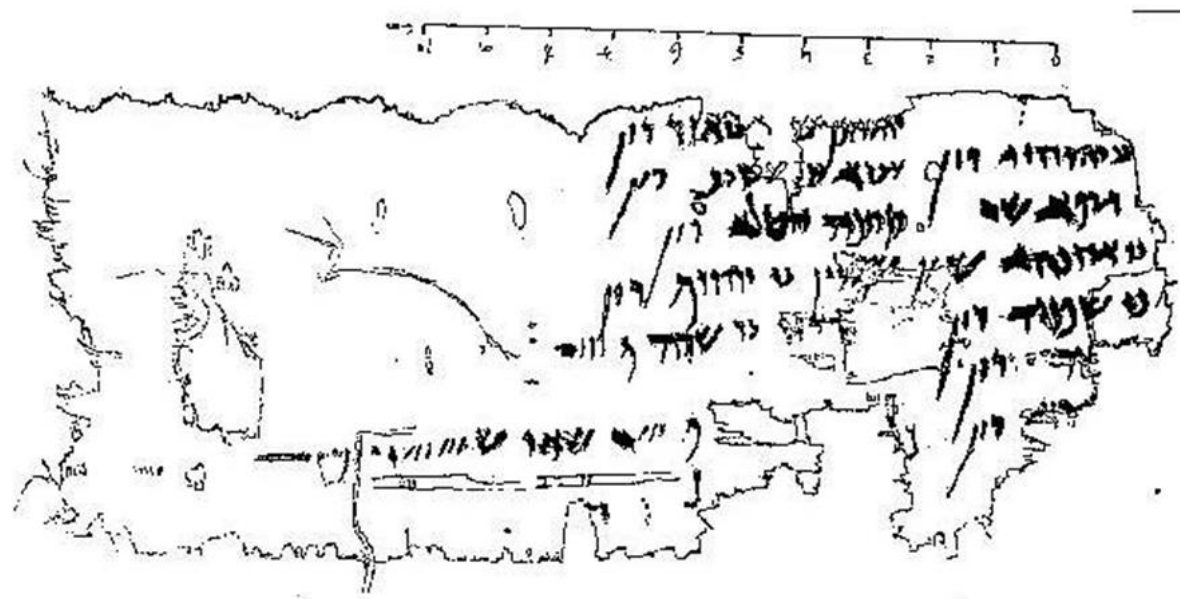
זי ח[ר]תת

מלך נבטו

התפתחויות
פנימיות

אלן קויחא וברא את חכראקלה
וטת קויחא די עבר אקלה טאקלה
לדו סוג אלה פננתו עלהי עטותתך
נבטו ברחותתך לך נבטו אתי

אדם יודע וזו חכמה טובה
 אדם יודע וזו חכמה טובה
 אדם יודע וזו חכמה טובה
 אדם יודע וזו חכמה טובה
 אדם יודע וזו חכמה טובה
 אדם יודע וזו חכמה טובה
 אדם יודע וזו חכמה טובה
 אדם יודע וזו חכמה טובה

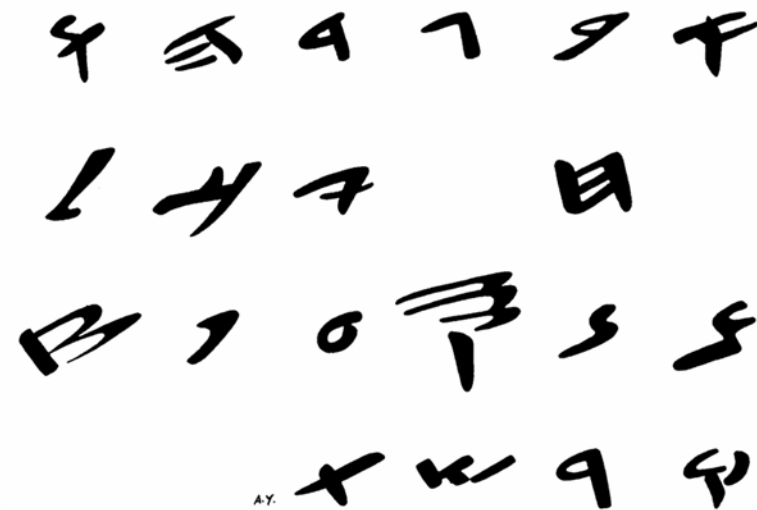
- 1 אאכנאגוהה יונוחמ אגננך לללל אמתה ננן טנעע חזונ ששתת
- 2 אאכנאגוה אהווחח סססננך לללל אמתה ננן סססננך צמורשש שתת
- 3 אאצפדך אהיווי וחה אהמעך לאמתה ננן נהטננך אעזא עכדושת
- 4 אאכנאגוהווחווח סססננך לללל אמתה ננן סססננך אעזא חזונ ששתת
- 5 אאכנאגוהה וווחח סססננך לללל אמתה ננן נהטננך אעזא חזונ ששתת
- 6 אאכנאגוהה וווחח סססננך לללל אמתה ננן נהטננך אעזא חזונ ששתת
- 7 אאכנאגוהה וווחח סססננך לללל אמתה ננן נהטננך אעזא חזונ ששתת

ציור 100. כתבים ארמיים וכתבים יהודיים קדומים: 1. פפירוס לובר, קורסיב ארמי, 375–350 לפסה"נ בקירוב; 2. פפירוס מאדפו, כתב ארמי קורסיבי וולגארי, ראשית המאה הג' לפסה"נ; 3. כתביד של שמות מקומראן, כתב יהודי ארכאי, אמצע המאה הג' לפסה"נ; 4. קטעים משמואל מקומראן, כתב יהודי פורמאלי, סוף המאה הג' לפסה"נ; 5. כתביד של ספר ירמיהו, כתב פורמאלי, 200–175 לפסה"נ בקירוב; 6. קוהלת, כתב פורמאלי למחצה, 175–125 לפסה"נ בקירוב; 7. כתביד אחר מקומראן, ג"כ פורמאלי למחצה, 175–125 לפסה"נ בקירוב

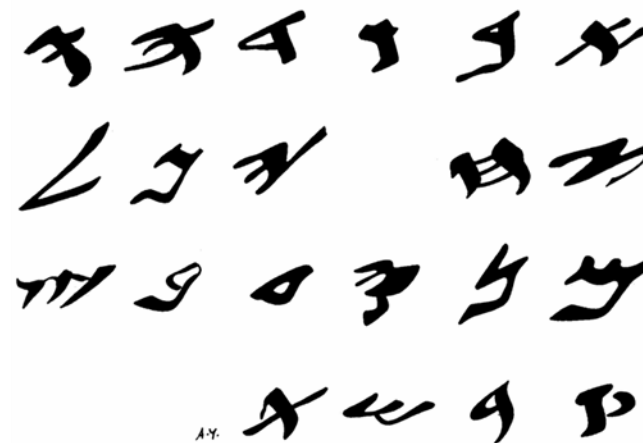
		ק	
	ו		
	ה		
		ה	ה
ו	ו	ו	
ח			

			ג		
		ו			
		ו			
ק			ק	ק	
ו	ו		ו	ו	
				ו	
		ו			
	ו				
ז		ז			ז
ז		ז		ז	
		ז		ז	ז
	ז	ז			
ז	ז	ז	ז		

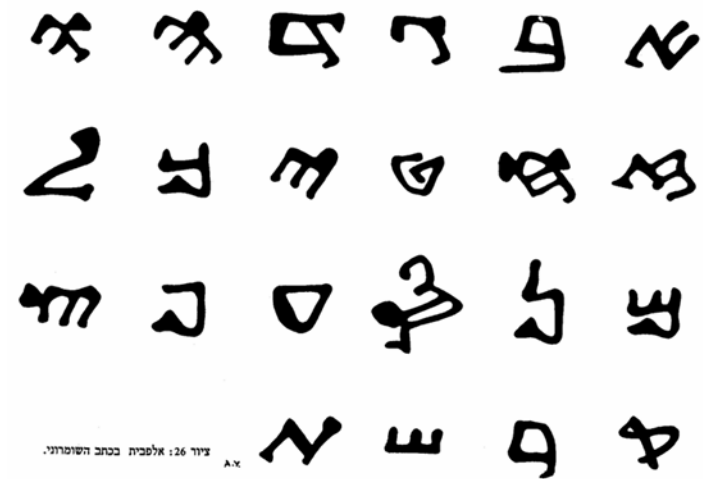

החלטה
דתית

ציור 16: אלפבית מאוסטרקונים מערד מראשית המאה ה'6 לפני סה"ג ואגרת על אוסטרקון מלכיש מהמאה ה'6 לפני סה"ג.

ציור 16: אלפבית עברי קדום מתוך קטעי מגילת ויקרא מקמראן (המאה ה'3 בקירוב לפני סה"ג).

ציור 26: אלפבית בכתב השומרוני.

"דאוי היה עזרא שתינתן תורה על ידו לישראל אילמלא קדמו משה...ואף על פי שלא ניתנה תורה על ידו – נשתנה על ידו הכתב... למה נקרא אשורית? שעלה עמהם מאשור". (ר' יוסי, המאה השנייה: תוספתא סנהדרין פ"ד; בבלי סנהדרין כ"א ע"ב- כ"ב ע"א).

החלטה דתית?

"בתחילה בכתב זה (=עברי) ניתנה תורה, חזרה וניתנה להם בכתב אשורי ולשון ארמי, בידרו להן לישראל כתב אשורי ולשון עברי, והניחו להדיוטות כתב עברי ולשון ארמי" (מר עוקבא, בבל, המאה השלישית: בבלי סנהדרין כ"א ע"ב)

- תניא, רבי אומר: בתחלה בכתב זה ניתנה תורה לישראל. כיון שחטאו נהפך להן לרועץ, כיון שחזרו בהן החזירו להם; שנאמר (זכריה ט) שובו לביצרון אסירי התקוה גם היום מגיד משנה אשיב לך. למה נקרא שמה אשורית - שמאושרת בכתב. רשב"א אומר משום ר' אליעזר בן פרטא שאמר משום רבי אלעזר המודעי: כתב זה לא נשתנה כל עיקר, שנאמר (שמות כז) ווי העמודים. מה עמודים לא נשתנו אף וויים לא נשתנו. ואומר (אסתר ח) ואל היהודים ככתבם וכלשונם - מה לשונם לא נשתנה, אף כתבם לא נשתנה.

